

[Energiministeren]

forekommer at være mindre motiveret i forhold til debatten her.

Jeg er heller ikke enig i formuleringen af hr. Maisteds forespørgsel om, hvorvidt regeringen ønsker, at danske skatteyderkroner skal kastes ud i den risikofyldte internationale oliehandel. Det er helt usandsynligt, at DONGs engagement i oliehandel vil kunne føre til udgifter for den danske stat. Tværtimod vil der kunne forventes et reelt overskud. Risikoen i den internationale oliehandel vedrører forsyningsmulighederne, som regeringen med dette netop søger at sikre, og ikke fortjenstmulighederne, hvad de multinationale selskabers regnskaber jo også klart dokumenterer.

Baggrunden for de skridt, der er taget, er, at strukturen på det internationale oliemarked har ændret sig i de senere år. De internationale olieselskabers markedsandel har været faldende fra 80 pct. til 40 pct., og derfor er der ikke noget interessant i diskussionen om, hvorvidt vi med statsligt oliehandel tager noget olie væk fra de multinationale selskaber. Denne udvikling er allerede foregået. De, der sælger, bestemmer også, hvem de vil sælge til, og de har allerede fastlagt en politik. Sagen er den, at vi langt om længe som et af de seneste køberlande nu tager de første skridt til at tilpasse os denne politik. Det er altså baggrunden for den stigende tendens til direkte handel mellem producent og forbrugerlande.

Dette vil fortsætte, efter alt hvad man kan bedømme, og det er ikke en særlig dansk bedømmelse. Det er heller ikke et produkt af en særlig dansk politik eller en særlig dansk ambition at engagere staten i disse handel, men en nødvendig tilpasning for at kunne sikre stabile forsyninger gennem et langsigtet samarbejde med de olieproducerende lande.

Danmark gør det på vilkår og i en form, der meget nøje følger mønsteret i langt de fleste andre vesteuropæiske lande og industrilande i det hele taget.

Finansudvalget har i aktstykket nr. 328 af 18. april 1980 bl. a. tiltrådt, at jeg bemyndiges til at afgive revolverende statsgaranti på indtil 1 mia. kr. i forbindelse med det statslige engagement i olieforsyningen. Denne garanti skal anvendes i forbindelse med garantistillelse over for leverandører, garantistillelse over for banker og andre långivere og til dækning af mulige tab som følge af, at de

danske olieselskaber, man indgår leveringskontrakter med, misligholder forpligtelserne. Sådanne økonomiske tab for DONG A/S i forbindelse med aftalen af 19. december 1979 om statsligt engagement i olieforsyningen kunne eventuelt opstå på følgende to områder, som man teoretisk kan udstikke.

For det første som følge af, at en olielast går tabt under transport eller under raffinering. DONG A/S bærer selv risikoen, indtil der foretages levering af de danske olieselskaber, DONG A/S har leveringsaftale med, i de tilfælde, hvor normale forsikringer ikke dækker tabet fuldt ud.

For det andet som følge af, at et dansk olieselskab misligholder sine aftageforpligtelser og DONG A/S derfor af hensyn til forsyningsikkerheden benytter sig af dette selskabs tekniske faciliteter til distribution og salg af de produkter, der ellers skulle have været leveret gennem det selskab. Herved kan DONG teoretisk pådrage sig et økonomisk tab, såfremt produktpriserne på det danske marked skulle have udviklet sig ugunstigt i forhold til kontraktprisen for den indkøbte råolie.

Det er bestemt ikke særlig sandsynligt, hverken at de, man har med på aftalen, skulle være i en situation, hvor de ikke kunne aftage olien, eller at DONG, hvis det selv tager sig af leveringen, såfremt de private selskaber går nedenunder og hjem eller den slags, skulle lide tab på den operation.

Når olien er leveret, er risikoen for manglende betaling – hvad der også var en teoretisk mulighed – meget lille, idet der skal stilles uigenkaldelig reburs fra købers bank efter aftalen af 19. december 1979.

Det ligger endvidere sådan, at ifølge samme aftale er deltagerne i den forpligtede til at dække de samlede omkostninger for DONG A/S og dermed indirekte for staten i forbindelse med indgåelse af og forhandlingerne vedrørende aftaler om olieleverancer.

Endvidere modtager DONG A/S stadig i medfør af denne aftale et tillæg på 2 pct. af fakturasummen. Dette beløb vil efter alle skøn i hvert fald give fuld økonomisk kompensation for, hvad man kunne forestille sig at staten – ud over disse ting, jeg har nævnt – kunne tænkes at pådrage sig af tab ved engagementet her.

Det bliver ikke nogen underskudsforretning for skatteyderne, det er ganske oplagt.